

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2018 m. gruodžio 12 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus, Arūno Dirvono (pranešėjas), Gintaro Kryževičiaus (kolegijos pirmininkas), Arūno Sutkevičiaus, Vaidos Urmonaitės-Maculevičienės, sekretoriaujant Julijai Krinickienei, dalyvaujant pareiškėjų atstovui advokato padėjėjui Liudvikui Ragauskiui atsakovo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos atstovams Gintarui Džiovėnui ir Sigutei Pučienei,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjusi norminę administracinę bylą pagal pareiškėjų Lietuvos Respublikos Seimo narių Naglio Puteikio ir Petro Gražulio prašymus ištirti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“ ir 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo IV-558 „Dėl vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano patvirtinimo“ teisėtumą,

n u s t a t ė:

Lietuvos Respublikos Seimo nariai Naglis Puteikis ir Petras Gražulis pateikė pareiškimus, kuriuose prašė ištirti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 29 d. įsakymo Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“, 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo IV-558 „Dėl vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano patvirtinimo“ atitikimą aukštesnės galios teisės aktams, iš jų – ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 7 daliai (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1962 redakcija), be kita ko, nustatančiai, kad į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą įrašytų teritorijų specialiuosius saugomų teritorijų tvarkymo planus tvirtina Vyriausybė; Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (2014 m. lapkričio 6 d. įstatymo Nr. XII-1301 redakcija) 4¹ straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktams, pagal kuriuos viešojo administravimo įgaliojimai valstybės institucijoms ar įstaigoms suteikiami įstatymais, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, įstatymų įgalios valstybės institucijos priimtu teisės aktu.

Pagal 2013 m. birželio 27 d. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XII-407 3 straipsnio 1 dalį, iki šio įstatymo įsigaliojimo (2014 m. sausio 1 d.) pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, dėl kurių rengimo kreiptasi planavimo sąlygų, gali būti baigiami rengti, derinami, tikrinami ir tvirtinami pagal iki įstatymo Nr. XII-407 įsigaliojimo galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą.

Be to, pagal 2012 m. lapkričio 8 d. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2, 5, 6, 8, 11, 14, 19, 21, 22, 23, 27, 29, 30, 31 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 31-1, 31-2, 31-3, 31-4, 31-5, 31-6, 31-7 straipsniais įstatymo Nr. XI-2389 22 straipsnio 3 ir 4 dalis, iki 2013 m. liepos 1 d. pradėti rengti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialieji planai baigiami rengti ir tvirtinami pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas ir kitus šių teritorijų planavimo dokumentų rengimą reglamentavusius teisės aktus, galiojusius iki 2013 m. liepos 1 d. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialieji planai – kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai, saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai ir saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo planai, parengti ir patvirtinti pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas, galiojusias iki 2013 m. liepos 1 d., ir kitus šių teritorijų planavimo dokumentų rengimą reglamentavusius teisės aktus, prilyginami tvarkymo planams.

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu ĮV-558 „Dėl vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano patvirtinimo“ patvirtintas specialusis planas, pradėtas rengti 2010 metais, dėl savo sprendinių priskirtinas skirtingų tipų specialiesiems planams: pagal iki 2013 m. liepos 1 d. galiojusios redakcijos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies 1 punktą, saugomų objektų teritorijos, saugomos vietovės, apsaugos zonos tvarkomos ir veikia jose plėtojama pagal bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo bei strateginio planavimo dokumentus ir jais nustatomus paveldosaugos reikalavimus, parengtus vadovaujantis šio, Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo įstatymų nuostatomis. Kultūros paveldo departamentas organizuoja valstybės ir regiono lygio kultūros paveldo tinklų schemų ir kitų tipų specialiųjų planų, kai valstybė skelbia ar jau paskelbė saugomais kultūros paveldo objektus ir steigia ar jau įsteigė saugomas vietas, rengimą. Į Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje išskiriamų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiųjų planų tipų tarpą patenka: 2 punkte numatyti kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai, rengiami skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti; 3 punkte numatyti saugomų objektų paveldotvarkos projektai, kurie rengiami paveldosaugos reikalavimams ir konkrečių tvarkymo priemonių sistemai kultūros paveldo objektuose, jų dalyse ir apsaugos zonose nustatyti ar pakeisti.

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu ĮV-558 „Dėl vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano patvirtinimo“ 1 punktu patvirtintas Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761, buvęs kodas G360K) Subačiaus g. 24, 26, 28 Vilniuje, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planas – teritorijos ribų planas ir paveldotvarkos projektas.

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 straipsnio 7 dalis nustato, kad nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai rengiami pagal Kultūros ministerijos parengtas ir kultūros ir aplinkos ministrų patvirtintas šių dokumentų rengimo taisykles. Taisyklės nustato nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos planavimo dokumentų sudėtį, šiais dokumentais nustatomas teritorines apsaugos priemonės, šių dokumentų rengimo, viešo svarstymo, derinimo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką. Nurodytos taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro bendru 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322 „Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“. Pažymėtina, kad iki 2013 m. spalio 12 d. pradėti rengti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai baigiami rengti, svarstomi su visuomene, derinami, tikrinami ir tvirtinami pagal iki 2013 m. spalio 12 d. galiojusias Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisykles (Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ĮV-666/D1-738 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-

261/D1-322 „Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo 2 p.).

Iki 2013 m. spalio 12 d. galiojusios redakcijos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 37, 37.2, 37.5 - 37.6. punktai numato, kad nustatyta tvarka suderintų, kai yra atliktos viešumą užtikrinančios procedūros, patikrintų Dokumentų sprendiniai (grafinė ir tekstinė dalys) teikiami tvirtinimui kartu su šių Taisyklių 28.6 punkte išvardytų institucijų teigiama tikrinimo išvada. Dokumentai tvirtinami (Taisyklių 37 p.): kultūros paveldo teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai – valstybinių kultūrinių rezervatų, istorinių nacionalinių parkų, jų apsaugos zonų ribų planai – Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu; istorinių regioninių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų ribų planai, *nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektų*, jų apsaugos zonų ribų planai – Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu; valstybės skelbiamų saugomais ar valstybės saugomų kultūros paveldo objektų teritorijų ir jų apsaugos zonų ribų planai – Lietuvos Respublikos kultūros ministro arba jo įgalioto Kultūros paveldo departamento direktoriaus sprendimu; savivaldybių skelbiamų saugomais ar savivaldybių saugomų kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribų planai, savivaldybių kultūrinių draustinių, jų apsaugos zonų ribų planai – savivaldybės tarybos ar jos įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu (Taisyklių 37.2 p.); saugomų objektų paveldotvarkos projektai – nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektų paveldotvarkos projektai – Lietuvos Respublikos kultūros ministro sprendimu; valstybės saugomų objektų paveldotvarkos projektai – Lietuvos Respublikos kultūros ministro arba jo įgalioto Kultūros paveldo departamento direktoriaus sprendimu; savivaldybių saugomų objektų paveldotvarkos projektai – savivaldybės tarybos ar jos įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu (Taisyklių 37.5 p.); kai viename specialiojo planavimo dokumente yra apibendrinti kelių skirtingų Dokumentų tipai ir lygmenys – visų institucijų, kurios tvirtina konkrečių tipų ir lygmenų Dokumentus, sprendimais (Taisyklių 37.6 p.).

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 straipsnio 12 dalį kultūros paminklai yra apibrėžiami kaip nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektai. Vienuolyno statinių ansamblis (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761, buvęs kodas G360K) Subačiaus g. 24, 26, 28 Vilniuje nėra kultūros paminklas, Kultūros vertybių registre įregistruotas jo statusas – valstybės saugomas. Tačiau čia įregistruotas šio objekto reikšmingumo lygmuo – nacionalinis.

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų pavyzdiniuose nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. ĮV-149 (akto redakcija, galiojusi nuo 2010 m. kovo 21 d. iki 2013 m. gegužės 29 d.), nustatančiuose nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų (toliau – ir Taryba) funkcijas, teises, sudarymą, personalinę sudėtį bei darbo organizavimo tvarką, 7.2 ir 7.3 punktuose numatyta, kad Taryba nustato: nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą; apibrėžia kultūros paveldo objektų teritorijų ir vietovių ribas.

Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo ir atrankos kriterijų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. ĮV-150 (akto redakcija, galiojusi nuo 2012 m. gegužės 20 d. iki 2013 m. liepos 1 d.) (toliau – ir Aprašas), nustato: Apraše vartojama sąvoka reikšmingumo lygmenys – reikšmingumo kategorijos skirstomos pagal vertingųjų savybių gausą, kompleksiskumą ir jų reikšmę Lietuvos visuomenei, bendruomenėms ar atskiroms žmonių grupėms. Reikšmingumas gali būti nacionalinio, regioninio ir vietinio lygmens (Aprašo 3 p.). Tipiškumo, svarbumo, retumo kriterijus atitinkantiems objektams ir vietovėms yra nustatomas vienas iš šių reikšmingumo lygmenų: nacionalinis lygmuo – objektai ar vietovės pripažįstami reikšmingais Lietuvos visuomenei (visos valstybės teritorija). Šiuo atveju siūloma objektą ar vietovę skelbti kultūros paminklu; regioninis lygmuo – objektai ar vietovės pripažįstami reikšmingais įvairioms bendruomenėms (apskrities ar kelių gretimų apskričių administruojama teritorija); vietinis lygmuo – objektai ar vietovės pripažįstami reikšmingais vietos bendruomenei (savivaldybės ar gretimos savivaldybės administruojama teritorija).

Į bylą pateiktame Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2012 m. lapkričio 5 d. akte Nr. KPD-

AV-380, be kita ko, nurodyta, kad kompleksinio objekto – Vienuolyno statinių ansamblis, Subačiaus g., Vilniuje – reikšmingumo lygmuo – nacionalinis.

Atsižvelgdama į tai, kad Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu ĮV-558 „Dėl vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano patvirtinimo“ 1 punktu patvirtintą Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761, buvęs kodas G360K) Subačiaus g. 24, 26, 28 Vilniuje, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą iki jo tvirtinimo tikrino teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekanti institucija – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, teisėjų kolegija mano, kad pastarajai institucijai turėtų būti sudaryta galimybė pateikti paaiškinimus dėl pareiškėjų prašymų iširti šio akto teisėtumą, o taip pat – dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 7 dalies (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1962 redakcija) nuostatos taikymo tvirtinant Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761, buvęs kodas G360K) Subačiaus g. 24, 26, 28 Vilniuje, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą.

Be to, atsižvelgiant į aptartą reguliavimą, teisėjų kolegijos vertinimu, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai turi būti sudaryta galimybė pateikti paaiškinimus apie priežastis, dėl kurių Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761, buvęs kodas G360K) Subačiaus g. 24, 26, 28 Vilniuje, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas nevertintas ir kaip *nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objekto*, jo apsaugos zonų ribų planas, kuris tvirtinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 7 punktu, 81 straipsnio 9 dalimi ir 116 straipsnio 1 dalimi, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atnaujinti norminės administracinės bylos nagrinėjimą iš esmės.

Išsiųsti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos šios nutarties nuorašą, Lietuvos Respublikos Seimo narių pareiškimų nuorašus bei pasiūlyti iki 2018 m. gruodžio 31 d. Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikti nuomonę dėl pareiškimų.

Teismo posėdį atidėti 2019 m. sausio 3 d. 13 val. 30 min.

Apie teismo posėdžio vietą ir laiką informuoti administracinės bylos proceso dalyvius.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

 Laimutis Alechnavičius

 Arūnas Dirvonas

 Gintaras Kryževičius

 Arūnas Sutkevičius

 Vaida Urmonaitė-Maculevičienė